

LOVU! Zdar!

poľovnícky magazín

január-marec 2014

VI. ročník

cena 2,35 €/65 Kč

ROY CH. ANDREWS

Muž bez slabostí

KOZLIICA FABARM

Čierny diamant

UNIKÁTNE

„Nulté“ parožie

PREMENY HUNY

Krása v keramike

Hodnotenie trofejí

VÝVOJ METÓD

„Vtáčí“ pes

PSIE A VTÁČIE PAZÚRY

Sokoliarstvo, starodávne umenie pochádzajúce zo Strednej Ázie, si tak ako väčšina iných spôsobov lovu vyžaduje použitie psích pomocníkov. Nie sú to, pravdaže, hocijaké psy...

1.

2.

V idieť Bayu, suku anglického setra, a Havana, mladého bre-tónskeho stavača, v akcii je zážitok. Ich obratný, hybký a sebaistý pohyb nenechá nikoho na pochybách: títo dvaja nie sú žiadni začiatočníci, evidentne majú nos a vedia ako na to. Pravidelné široké poloblúky nasledujú jeden za druhým ako v dokonale nacvičenom baletе, striasajúce pri každom obra-te tisíciky jagavých kvapôčok rosy. Obaja pomocníci postupujú priamo proti vetru, svedomito skúmajú každú-cký závan, starostlivo si overujú každúčkú stopu kráľíka či zajaca. Za nimi v jednom šiku rozhodným a neochvej-ným krokom kráčajú štyria poľovníci. Ostrieľaní lovcі sústredene pozorujú prácu svojich štvornohých spo-ločníkov. Očividne im nič neunikne. Bežná poľovačka na malú zver, pomyslí si ná-hodný okoloidúci. Ak by sa však prizrel lepšie, zistil by, že v skutočnosti je to úplne inak. Žiaden z lovcov nemá totiž pri sebe zbraň. Aspoň nie strelnú zbraň, aby sme boli presnejší. Lebo dravce, ktoré sa hrdo nesú na zápäs-

tiach, sú pre toho, kto ich vie používať, takmer rovna-ko silnou zbraňou ako stará dobrá šestnásťka zdedená po nebohom starom otcovi. A hneď sa s nimi zoznáme. Práve sa nachádzame na okraji Challans (región Vendée), len pár kilometrov od Atlantiku. November čoskoro prenechá vládu me-siacu vianočných sviatkov. No ešte včera večer sme nevedeli, či sa dnešná poľo-vačka s vtákmi bude môcť vôbec uskutočniť.

Nie vždy je to vyhraté!

Poveternostné podmienky zohrávajú totiž pri tejto čin-nosti prvoradú rolu a pred-povede z predehádzajúceho dňa vzbudzovali určité po-chybnosti. Žiaden dážď ani príliš silný vietor – tak znejú pravidlá, ktoré treba zvyčaj-ne dodržiavať, ak majú vtáky vzlietnuť. Na veľké šťastie nám zväčša rána pri stretnutí so skupinkou nadšencov svietilo nad hlavami jagavé slnko a pofukoval len slabý vánok. Cvičitelia jastrabov a sokolov, v čižmách a v ru-kavicách, šikovne odviazali vtáky z podstavcov a nasadi-

1. *Jastrab lesný je obávaný lovec.*

2. *Príbeh s tromi hrdinami*

li im čiapočky, zvončeky a remienky. Sil-né pazúry sa zasekli do kože. O chvíľku neskôr sa náš tím už sebavedomo rozo-stupoval po lúke. Každý z nás dúfal vo výsledok, ktorý by nemal dať na seba dlho čakať. Zatiaľ sa však dostávame na koniec pastviny bez toho, aby nás kto-rýkoľvek z odvážnych stopárov potešil čo i len náznakom vystavovania. Pravdupo-vediac, žiadne prekvapenie. Prekvapením by bolo, ak by sa vo vysokej, hustej tráve silne premáčanéj z predošlej noci ukrýval nejaký bažant či jarabica. Dnešný hosťiteľ Christophe Gouraud však dokonale pozná svoj revír a najmä populácie kurových a iných bažantových, ktoré v ňom majú svoj domov. Preto mu nechýba sebavedo-mie, keď nás teraz vedie k širokej remize tu a tam pretkávanéj starými dubmi. „Ko-nečne sa dostávame k jadru veci,“ posme-ľuje nás. „Rozdelíme sa na dve skupiny po dvoch lovcov, každá s jedným psom, a každá pôjde z jednej strany remízy. Na-vyše máme dobrý vietor, fúka spredu.“ Ako povedal, tak sme urobili. No len čo vykročíme pozdĺž prvého trnitého kríka, Baya ustrnie ako očarovaná. Udatný seter s ňufákom prilepeným k zemi sa niekoľ-ko metrov pomaly zakráda, až nás obdarí nádherným vystavovaním poležiačky. Christophe rýchlo sníme čiapočku Phile, samici myšiaka červenočivostého, a na-najvyšš opatrne podíde k svojmu druhovi. Niekoľko sekúnd čakania, pozorovania, poľovník vzápätí náročky preruší, na čo bažantí kohút prudko vzlietne nahor. Sokoliar nacvičeným pohybom zručne uvoľní pútku a ráznym povelom vypustí

silného predátora prenasledovať korisť. Vzduch pretnú veľké rozťahnuté krídla. Myšiak naberá rýchlosť, neúprosne sa vrhá na svoj cieľ. Nepočítal však s inštinktom prežitia prenasledovaného operenca, ktorý, využívajúc riedko zalesnený biotop, urobí poslednú kľučku, až napokon nájde útočisko v útrobach rozkonárenej ostružiny. Dravec, oklamáný nečakaným úskokom, sa spúšťa do koruny jaseňa skúmajúc zem svojim prenikavým zrakom. Vďaka dlhoročnému výcviku však okamžite poslušne povel *späť* a poslušne sa vracia na zápästie svojho majiteľa. V tomto kole zvíťazila zver, a tak si zaslúži, aby sme jej darovali život. Preto sa viac nepokúšame vydrúť ju. Tak káže etika sokoliarov, buď im všetka česť. O chvíľu neskôr prichádza na rad mladý bretónsky stavač Havane, aby preukázal svoj talent, pevne vystaviac párik jarabice poľnej. Všeobecnú radosť spôsobí Marcov zverence Iris – rýchly a ľahký samec jastraba lesného, kto-

OTÁZKA VÝŠKY

Jastrabiarstvo či sokoliarstvo?

Pri love s dravecami, dávnom umení predkov, sa uplatňujú dve odlišné disciplíny: jastrabiarstvo a sokoliarstvo. V prvej z nich, bežne nazývanej nízky let, sa využíva orol skalný, orol jastrabovitý, jastrab lesný, jastrab krahulec a myšiak štvorfarebný. Vták sa vypúšťa z ruky za korisťou až vtedy, keď zver vyrazí pred psom, ktorý ju zdvihne. Prenasledovanie je zväčša krátke a od predátora si vyžaduje rýchlosť a silu. Pri druhej disciplíne, nazývanej aj vysoký let, sa používajú len sokoly. Zahŕňa viacero techník, najznámejši je však zostupný let, ktorý je založený na tom, že sa sokol umiestni na krídlo tak, aby si sám našiel polohu priamo nad vystavujúcim psom. Len čo dosiahne potrebnú výšku, sokoliar dá psovi povel na zdvihnutie zveri. Dravec sa vzápätí doslova vrhne na korisť a v plnom lete do nej zasekne pazúry. Keď si predstavíme, že sokol môže dosiahnuť rýchlosť až 400 km za hodinu, takýto strmhlavý let je zárukou neuveriteľného diváckeho zážitku.

rý sa jednej z nich obratne zmocní. Rovnako majstrovsky vzápätí uloví bažantiu sľepku Gillova samica Oust. Postupom času pribúda podobných príležitostí, ponikajúcich divácky zážitok a výrad, ktoré v ničom

nezaostávajú za vydarenou poľovačkou s puškami. Za výsledok však vďačíme len rafinovanému spojenectvu medzi psom a vtákom, plodu neúnavnej a oduševnenej práce nadšencov sokoliarstva.

Dôvera a rešpekt

Ak ešte človek v dávnych dobách, keď ešte neboli strelné zbrane, uloviť jarabicu, bažanta, kráľika či zajaca, používal siete, ale už vtedy siahal aj po dravých vtákoch. Lovec veľmi rýchlo pochopil, aký zásadný význam pri vyháňaní rôznej zveri z úkrytu má pes, konkrétne jeho čuchové schopnosti. Mimochodom, štvornohí pomocníci, takzvané vtáčie psy (chien d'Oysel), o ktorých písal už v 14. storočí Gaston Phoebus, sú predkami mnohých v súčasnosti známych plemien stavačov a sľedičov. No usudzovať z toho, že každý dobrý poľovný pes sa môže stať ceneným spoločníkom pri love s dravcom, by bol čistý nezmysel. Všetko je otázka výcviku, charakteru, ale aj techniky lovu, sokoliarstva či jastrabiarstva (ako sa dočítate v rámečku). Z rozhovorov s odborníkmi však vyplynulo jednoznačné stanovisko: dobrý „vtáčí“ pes je predovšetkým poslušný pri vzlete a v žiadnom prípade nesmie aportovať. Nezabúdajme totiž, že psa poháňajú inštinkty predátora a že v prvom momente bude mať tendenciu považovať dravca za zver. Vďaka zručnosti lovca je jeho odmenou pri streľbe úlovok, zatiaľ čo pri sokoliarstve je frustrovaný, pretože mu korisť nie je dopriata. A tak si vieme poľahky predstaviť, aké skryté nebezpečenstvo hrozí, ak na tú istú korisť číha naraz takáto dvojica... Chýrny cvičiteľ Christophe Gouraud stavia na úzkom zblížení medzi oboma žiakmi od najútlejšieho veku šteňaťa. Budúce

Veľké krídla pretnú vzduch, myšiak sa neúprosne vrhá na svoju korisť.

Jastrabiar sa pripravuje na zdvihnutie zveri.

**Baya a Phila,
Christophova
vycvičená
zohratá dvojica**

keď sokoliari neopomínajú čuchové kvality svojich druhov, ktoré sú, samozrejme, i naďalej najdôležitejšie, zvyčajne si volia skôr psy s možno trochu menej dobrým nosom, ktoré však vynikajú poslušnosťou a krotkou povahou. Jean-Louis nám vysvetľuje, že aj pes, ktorý sa bojí výstrelu, sa môže perfektne hodiť na sokoliarstvo. „Platí, že to, čo je pri love puškou nedostatkom, sa môže zmeniť na prednosť. Všimol som si, že psy, ktoré majú strach zo strelby, sa veľakrát vyznačujú opatnosťou, poslušnosťou a citlivým nosom, čo sú vlastnosti, ktoré nie sú pre nás sokoliarov nezaujímavé.“ A hoci tieto povahové črty musia byť spoločné pre všetky vtáčie psy, je pravda, že v závislosti od spôsobu lovu je potrebné

prihliadať aj na iné špecifiká vlastné každému plemenu.

Podľa techniky

Pri nízko loviacich dravcoch vyhľadávajú cvičitelia jastrabov zväčša silné, vytrvalé psy, ktoré sledia pomerne nakrátko. Patria medzi ne napríklad francúzske stavače, münsterlandské, nemecké stavače, modrý pikardský stavač či drôto-srsté stavače. Aj sliedič ako špringeršpaniel (pokiaľ neaportuje) môže robiť veľkú radosť poľovníkovi, ktorý

loví v oblasti pretkáwanej menšími lesíkmi. Majitelia vysoko lietajúcich dravcov na otvorených priestranstvách sa zasa skôr zamerajú na pomocníkov pracujúcich na väčšie vzdialenosti. Preto sa ich výber bude prirodzene orientovať na setre a pointre. Napokon, ak by vás nadchol lov s dravcom, vedzte, že si okrem zanietnosti a vášne vyžaduje aj veľa voľného času. Predpokladom úspešného výcviku vtáka a psa je totiž obrovská dávka trpezlivosti a každodenná drina.

Reportáž: Christophe Aubin

VRAVÍTE PATTERNDALE

Dokonca aj s teriérmi!

Vedeli ste, že aj pes ako teriér môže byť spoločníkom dravca pri love lišok a jazvecov? Hoci je možné použiť akéhokoľvek teriéra, zdá sa, že momentálne si niektorí milovníci tohto spôsobu lovu volia patterdaly (ktoré nie sú uznané FCI). Inteligentný patterdale teriér

sa vyznačuje rýchlosťou, odvahou a ostrosťou. Na svoju korisť sa doslova „nalepi“ čo najbližšie, čím zabráni jazvecovi zakopať sa ďalej a lišku zasa prinúti čo najrýchlejšie vypáliť z nory. Potom je už úlohou vtáka, väčšinou orla, aby „utečenca“ dostihol a usmrtil.

PUŠKÁRSTVO HERMES

SME DOVOZCAMI PRE SR ZNACIEK

NEXTORCH BROWNING

PUŠKÁRSTVO HERMES

Trnavská cesta 46

821 02 Bratislava

Teľ.: 02 / 44 64 45 11

Fax: 02 / 657 300 94

E-Mail: kontakt@hermes.sk

www.hermes.sk